

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvnterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyitlított példtára 50 fillér.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára	20 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Aratás.

Péter és Pál napján az egész országban megkezdődött az aratás. S az ország minden részéből feszült figyelemmel lessük mindannyian, kiknek léteviszontosságunk az aratás kimenetelével szoros összefüggésben áll, hogy az a temérdek munka, az a sok aggodalom s gond, mellyel a mezei munkák eddig jártak, vajjon meghozzák-e gyümölcsüket, megadják azt az áldást, melyet a verejtékes munka megérdemel s megköszönt.

Aggódva lessük az eredményeket, dobogó szívvel figyelünk, mert hiszen mi agrárius ország vagyunk s az egész esztendő gazdasági berendezése úgy van alkotva, hogy egy jó termés jó esztendő, rossz termés rossz esztendőt jelent a magyarnak. Hogy ez vajjon rendjén van-e így, hogy mi minden esztendőben a természet szeszélyeinek vagyunk kitéve s hogy hiába minden erőlködésünk, ha egy jeges eső, vagy szárazság látogatja meg országunkat, a termés oda s ezzel együtt oda van az ország egész esztendei közgazdasági eredménye. Rendjén valónak találják-e azt, hogy a mi jövődönk a természetből tévesség függő-e s az döntse el, hogy a szorgalom, a munka a véres verejtékes dolog minő gyümölcsöket adjon s miképen jutalmazzassék.

Németországban, Angliában, Franciaországban, olaszországban is mindenesetre fontossággal bír az, hogy az aratás jól fizessen, de semmiestébe sem okozhat nemzeti katasztrófát még az a szerencsétlenség sem, ha az egész termés lábán veszel el: mert egy iparos, kereskedőországnak főjvedelmét nem a földből, hanem abból a jövedelméből állítja össze, melyet a természet szeszélyei csak nagyon kis mértékben befolyásolnak s amely egész esztendőre ellátja mindazzal, amire egy államnak s alattvalóinak szüksége van. Ha ilyen alapokra fektetjük egy állam léteét, akkor természetesen az aratás ténye is csak másodrendű kérdésé degradálódik s akkor azután Péter és Pál napja után nem kell dobogó szívvel lennünk a természet eredményeket s azt, vajjon ebben az esztendőben lesz-e a gazdának elég buzája, rozsa, kukoricája, hogy abból a megélhetésre szükségelt mennyiségek levonása után, még az adóra s azokra is jusson, amire az embernek gyomrán kívül szüksége van.

Nagyon jól tudjuk, hogy mi ennek a cikknek keretében nem érhetjük el azt a kedvező eredményt, hogy az ország vagy legalább vidékünk gazdasági képét szempillantás alatt megváltoztassuk. Nagyon jól tudjuk azt, hogy még nagyon sok viznek kell a Dunán lefolynia, míg Magyarországból, az agrikulturnál, a mezőgazdaságból, az iparos s kereskedőországnak lesz. Nem is ezért emléjük fel szavunkat most az aratáskor, hogy ezt a célt szolgáljuk, noha közvetve ez a szándékunk, hanem csak rá akarunk mutatnia azokra rettenetes bajokra,

melyek egy államra, ha az egyoldalulag fejlődik, zudulhatnak s ezen egyold. lúság megszüntetésére emléjük fel gyenge szavunkat.

Ha majd mindnyájan átérezzük annak szükségességét, hogy a mi állampolitikánk is a külföldi nagy államok rezonja szerint igazodjék, ha majd mi is tapasztaljuk saját kárunkon, hogy a csak földmivelő állam sikeresen nem veheti fel a nemzetek nagy küzdelmét, akkor talán elérjük mi is azt, hogy nem az aratás s annak eredménye adja meg az egész esztendő sikerét, hanem az ipar s kereskedelem sikere.

Tűzvész Csáktornyan.

Vasárnap éjjel, pontban 11 órákor tűz támadt özeveg Salonné építészeti telepének egyik sarkában, melytől rövid néhány perc alatt teljességében lángba borult a lakóházat félkörben övező, favázsa melléképület. Az itt nagy mennyiségben felhalmozott építkezési faanyagok, kátrány stb. és a padlason elraktározott szén, szalma félelmesen táplálta és növelte a veszedelmet.

Az álmából felriasztott tűzoltóságának a szertárnál elsőben megjelent tagjai, nem várhatván be a községi lovaknak a szegények-házánál levő istállójukból való megérkezését, az éppen erra sietők segítségével, gyalogszerrel vonsozták az egyik fecskendőt — a másikat csak később — a vész helyére, hogy az ugyanakkor megjelent majorbéli tűzoltósággal, a Salon-féle lakóház megmentéséhez és a szomszédos Weisz-féle ház megvédéséhez hozzájáruljanak. És végeredményben ez sikerült is, míg a telep melléképületeinek megmentéséről szó sem lehetett. Úgy a Masztnak mint a Lóbi-féle udvarban szerelt fecskendőket a csakhamar beállott viházy miatt a villamtelep bővizű kutjánál kellett újra szerelni, ami természetesen egypárszor megakasztotta az oltási munkálatot és ami még természetesebben helyt nem álló kritikára ragadta az avatallanokat. Ettől fogva azonban már szakadatlanul és bőven ontották a fecskendők 4 sugárból a vizet, úgy hogy már éjféli 1 órákor konstataálni lehetett, hogy a tűz lokalizáltatott.

A rendet részint a csendőrség és rendőrség, részint pedig a kivonult katonai kézsültség tartotta fenn. Mint kedvező körülmény játszott közre az, hogy ugyszólván szélcsend volt, illetve hogy a gyöngye légáramlat a pusztá réf felé tartott és erre hajlotta az ég csóvákat. Nagyban akadályozta azonban az oltási munkálatokat a fecskendőkhez szükségelt nyomó-legénység hiánya. Persze a kiváncsi község inkább a tűz körül szeret menteni, azonban a fecskendőket működésben tartani, erre már kevesen vállalkoztak, ide már ugyszólván puskatussal lehet erőt szerezni. Ambár a katonai kézsültség is dicsegetre méltóan vette ki részét

és a csendőrség is elég buzgón kapacitálta a kiváncsiak tömegét, mégis az órákon át tartó tűz csakhamar felmészlette a nehezen verbuvált nyomó-legénység felváltó csoportjait, úgy hogy mire a katonaság, kimerültség következtében hazatért, a vezénylőség napszámért volt kénytelen verbuválni és itt dicsegetreméltóan viselkedtek a szentilonaiak — majd utóbb ismét a katonaság, akikkel hajnali 4 óra felé annyira sikerült a tűzet levernii, hogy már csupán lappangott. A tűzoltóság csak 10 órákor szerelt le s vonult laktanyájába.

A tűzoltóság tehát tizenegy óra hosszat volt talpon szakadatlanul és tetesítette ugyszólván a végkimerülésig hivatását — csupán özetlenségéből, amiért persze az elismerés mellett bizony bőven jutott része a gáncoskodásból is, kivált a tűz kezdetén, amikor néhány türelmetlen, ideges egyén méltatlan kritikájával s illetéktelen rendelkezésével ugyszólván szembeszállnia kellett.

Megjelentek segélynyújtás céljából a drávanagyfalusi, felsőpusztafai, drávaszentmihályi és szentilónai fecskendők is és töltik telhelően szintén kivették részüket a veszedelmes tűzvésszel szemben folytatott harcából és ámbár nyomó-tömlő hiányában rövidesen ki kellett vonulniok a tűzvonalból, mégis kísérletükben a legfáradszthatatlanab nyomó-legénységre tett szert a tűzoltóság, amiért csak köszönettel és hálával tarthatnak nekik városunk községsége.

Ily nagyarányú és ily veszedelmes tűzvész Csáktornyan már évtizedek óta nem volt és hogy annak lokalizálása és elfojtása ily csekély létszámú tűzoltósággal lehetséges volt, azt csak azon számosaknak köszönhető, akik igazán lélekelemelő buzgalommal siettek a tűzoltóság segítségére. Mennyei másképp teljesíthetné tűzoltóságunk hivatását, ha az ily erőket is kebelébe sorolhatná!

Ehelyütt tartjuk megjegyzendőnek, hogy sok mindenféle surlódás, szóváltás lett volna kikerülhető, ha mindazok, kik a tűzoltásban résztvenni szánták el magukat, a vezénylőségtől kérték volna utasításokat arra nézve, hogy miben lehetnek segítségére. Mert bizony ily nagy tűz esetén az emberek számára van szükség és fáradozásukat akkor csak abban az esetben koronázza siker, ha az szerben illesztetik be az oltási munkálatok összecségebe.

Özeveg Salon Péterné tűzkára meghaladja a 10 ezer koronát, amelynek egy része biztosítás folytán megtérül; Weisz Miksa takarekpénztári könyvelő is szenvedett kárt, amennyiben az ő faháza is leégett, benne több öl levagott tűzfával.

A megejelt tűzvizsgálat s tűzrendőri szemle a tűz keletkezésének okát egész határozottsággal nem tudta megállapítani, azonban minden körülmény arra vall, hogy az ipartelepet bűnös kezek gyújtották fel.

Fehívás hazánk ifjuságához.

Nem kell senkinek bővebben magyarázni, hogy melyek azok a praktikus ismeretek, amelyeket a gyakorlati életben ki lehet használni.

A praktikus ismeretekre a mai ifjuságnak annyival inkább szüksége lesz, mert abban a korban fognak élni, midőn a technika csodás vívmányai megszüntetik a távolságokat. Országok, világrészek csak néhány órai járásra lesznek egymástól. Az emberi gondolat pedig pillanatok alatt száll át rengeteg Óceánokon.

Lehetetlenség még csak elképzelni is, hogy abban a korban tovább töltsék az emberiség azt a tagoltságot, azt a nehézkes érintkezést, amit a sokféle nemzeti nyelvek okoznak!

Már is megtalálják az összekötő hidat, amelyen át minden nemzetbeli egyaránt érintkezhetik művelt embertársaival, bármilyen anyanyelvűek legyenek is. Ez az összekötő hidat az »Esperanto« nyelv.

Az Esperanto nem elnyomója a nemzeti nyelveknek, csak kiegészítő eszköz a sok százele nemzeti nyelvek közötti bábeli zavarban.

Ilyen jelentőséget tulajdonítva az Esperantonak, csodálunk sem lehet, hogy világszerte terjed ez a nyelv a tanulók között is.

Hazánk ifjusága nem maradhat el ezen a téren sem, hiszen máris a maradiság vádjával illették őket, mert eddig nem vettek részt az esperanto mozgalomban olyan arányban, amint elvárni lehetne.

Ne feledjük hát: a jövő az ifjuságé, mellyel szemben kötelességei vannak. Legelső és legfőbb kötelesség: haladni a korral!

Az »Esperanto« a kor legcsodásabb vívmánya. Mert lehet-e valami felemelőbb egy művelt emberre nézve, mintha tud beszélni, tud érintkezni minden művelt embertársával.

Az »E-peranto« megtanulása tehát már ma is a műveltség egyik feltétele.

Ezt a nyelvet a nagyszűnőd alatt minden tanuló elsajátíthatja annyira, hogy bármely nemzetbeli esperantistával érintkezhetik szóban és írásban.

Kéthónapi csekély munkáért ne töltsék hazánk ifjusága a maradiság bélyegét.

Az »Esperanto« megtanulásából már a tanulói évek alatt hasznót lehet meríteni, mert aki elsajátította ezt a könnyű, logikus, kivételment nem törő nyelvet, az a nehéz nemzeti nyelveket is könnyebben tanulja.

Az »E-perantot« már több millió ember beszéli szanaszét a világban. Irodalma is gazdag. Több ezernél menő mű jelent meg ezen a nyelven. E nyelv segítségével be lehet utazni az egész földet, mert már minden művelt állam nagyobb és kisebb városaiban lehet találni esperantistákat.

Ilyek! Akik olvassátok e sorokat, gondoljatok jövőjükre. Gondoljatok arra, hogy az életben nemcsak azt kell tudnotok, amit az iskolában tanultatok. A praktikus, a gyakorlati ismereteket az iskolán kívül, privát szorgalommal kell megszereznetek.

Minden körülmények között szükségetek lesz a kiegészítő nyelvre, az »Esperanto«-ra. Tanuljátok meg hát anélkül, hogy iskolai szabályokkal kényszerítsenek erre.

A legkönnyebben és a legkevesebb költséggel hozzájuthattok a »Hungara Studento«-ra. Ez a kis lap a hazai ifjuságé. Ez a kis lap védelmezte meg a hazai ifjuságot, midőn a külföld előtt a maradiság bélyegét rá akarták nyomni.

A »Hungara Studento« első évfolyama könnyű leckékben dolgozza fel az »Esperanto«

nyelvet, azonkívül közli külföldi esperantistáknak a címeit, akikkel levelezést lehet kezdeni.

Esperanto levelezéssel barátokat szerezhetünk hazánknak, nemzetünknek.

A tanuláshoz szerezz be mindenki, aki csak elolvasta e sorokat a »Hungara Studento« első évfolyamát, (á. 150 K) a kis »magyar-esperanto« szótárt (á. 20 fill.) és az esperanto-tulcsot (á. 5 fill.)

Részletesebb és a tanulásra is alkalmasabb a Medgyesi: »Nyelvgyakorló-Olvásokönyv és Szótár« — (200 oldal) — Ára 3 K. Beszerezhetők a »Hungara Studento« kiadóhivatalában, Bpest, VII. Alpar-u. 8.

K Ü L Ö N F E L É K.

Merengés.

Gyermekreményeim, ti hű ábrándok

Még ne hagyjátok el engem, maradjatok

Életemnek csak ti adhatok megnyugvást:

Ábrándok világa, ne hagyj még el tehát!

Ha egykor tölem is az a rideg Élet

Komoly munkát kérve, felbő nemek helyet

A maga sáncában, — szükségem lesz reád:

Ábrándok világa, ne hagyj még el tehát!

Ha szívem ábrándos szemek rajba leszen

És szeretni fogok valakit gyengédem

Te növeled majdán szívem boldogságát

Ábrándok világa, ne hagyj még el tehát!

Ha csalódás érne és szívem fájdalma

Kedélyemre gyilkos fűtőtűzöknek hatna.

Sajgó szívem föléd nyerhet csak gyógyulást.

Ábrándok világa, ne hagyj még el tehát!

Mekövetz Károly.

— **Hivatalos vizsgálat.** A határrendőreg országos főnöke. Czajlik Alajos min. oszt. tanácsos, dr. Vöröss Ákos kapitány és Ilosvay Guszláv soproni határkapitány kíséretében a határrendőregi szolgálati utasítás alapján időszaki szemlét tartott a múlt héten a helybeli kirendeltségnél.

— **Házasság.** Tegnap d. e. Besztercezy Gábor, a csáktornyai áll. tanítóképző-intézethez beosztott gazdasági szaktanár oltárhoz vezette Tódor Margit polg. isk. tanítónőt. Az esketés d. e. 9 óraker történt meg a m. kir. anyakönyvezető előtt s utána a Ferenciek templomában Filipich Lajos alesperes volt orsz. gy. képviselő adta az egybekelt párra az egyházi áldást. Mint tanúk Ribitsch Gábor udvari főszámtanácsos, a Ferencz József rend lovagja és Besztercezy István kir. járásbíró, mint násznagy Tódor József az Ósutrak-Magyar Bank budapesti főintézetnek tisztviselője szerepeltek. — Ugyanaznap d. u. Laky József déli vasúti forgalmi hivatalnok esküdött örök hűséget Korptsich Anna déli vasúti pénztárosnőnek a m. kir. anyakönyvezető előtt. Az esketés tanui Tokody Ferenc állomási előjáró, Korptsich Károly takarékpénztári főkönyvelő voltak. Az anyakönyvezetői funkciót mindkét esetben Dénes Béla városi jegyző és anyakönyvezető végezte.

— **Kecskemét romokban.** Nagy földrendés volt e hó 8-án az Alföldön, mely méreteiben igen nagy arányokat öltött. A magyar földön akkora földrendés még nem volt. A földrendés katasztrófális jelleggel Kecskemétet öltötte. Itt borzasztó kép tárul elénk. Ahg van ház, mely a rombolás nyomait ne hordán magán. Különösen a középkületek szenvedtek meg. Ezeknél körülbelül 3 millió koronára rög a kár, a magánházaknál a kár eddig még ugyszólván kiszámíthatatlan. Csaknem minden házat vagy egészen újból kell felépíteni, vagy megerősíteni. A föld először reggel 2 óraker lengett egymás után pár percnyi időközökben 4—5 percig, azóta többször ismét-

lődött, minduntalan újabb és újabb károkat okozva. A roppant szerencsétlenség iránt általánosan részvét. Megnyilatkozott az király öfelsége részéről, aki százezer K-t utalványozott ki a szerencsétlenség enyhítésére s az országgyűlés határozata alapján a kormány is országos intézkedéseket fogantatott, hogy hazánk egyik büszksége, a minden ízében magyar Kecskemét mihamarább talpra álljon. — **Jóteknő adományozó.** Ritkán nemes cselekedetéről kell beszámolnunk, amikor nyilvánosságra hozzuk a tényt, hogy a napokban Szalmay József főszolgabírónál egy magát megnevezetni nem akaró úrember a helyben létesítendő kórház alapjának gyarapítására 3000 K-t helyezett el. Amikor a legnagyobb elismeréssel és hálával emlékezünk meg az adományról, rámutatunk ezzel arra a módra, amellyel kórházat létesíteni lehet. Másutt is az ily nagyobb alkötások, csakis a vagyonszállás és tehetősebb egyének jelentékenyebb áldozatkészségéről tanuszkodnak.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter kiskoru Habeler Ferenc csáktornyai lakos tanítóképző int. növendék, családi nevének Halmosra kért átváltoztatását megengedte.

— **A pénzügyőrök és a kivándorlás.** A pénzügyvizsgáló bizottság elintézte a pénzügyvizsgálóságokhoz, melyben köteletségé teszi a pénzügyőröknek, hogy ők is ellenőrzik a tiltott kivándorlást. A rendelet szerint a pénzügyőrök minden esetben, amidőn olyan gyanús csoportosulásokat megbeszélések, gyalog vagy kocsiutazókat látnak, cirkálásuk vagy leszállásuk közben, avagy pedig a kivándorlási ügyhökök által előszerellett látogatott italmérésekben teljesített szolgálataik közben, amelyekről föltehető, hogy tilos kivándorlást készítenek elő, akkor észleleteikről azonnal tegyenek jelentést a legközelebbi utbaeső elsőfoku rendőrhatalóságnak, községi előjáróságnak, avagy csendőrségnek, hogy ezek a szükséges intézkedéseket saját hatáskörükben megtehessek.

— **Ki árusíthat országos vásáron?** Minden iparosnak joga van úgy saját, mint mások készítményeit nemcsak lakhelyén, hanem azonkívül is, az ország bármely helyén tartott országos vásárokon, akár személyesen, akár megbízott által eladni, továbbá jogában áll megrendelt munkát teljesíteni vagy munkáit által teljesíteni, héli vásáron elemiszereket, kerti és mezei terményeket, házi iparcikkeket — amennyiben azt törvényes kiváltságok nem akadályozzák — bárki áruba bocsáthat. Másféle iparkészítményeket csak a helybeli lakó iparos van jogosítva eladni. Azok az idegen községbeli iparosok, kik fióküzletre iparigazolást ugyan váltottak, de fióküzleteiket nem nyitolták meg, helybeli iparosnak nem tekinthetők.

— **Új szini igazgató.** Fehér Vilmos szinigazgató három évig volt a direktora a dunántúli szinikerületnek, amelyhez Csáktornya, Alsó-lendva is tartozik. Ez a szinikerület f. évi szeptember elsejétől új igazgatót kap Halász Alfrédnek, az alföldi szinikerület eddigi igazgatójának személyében. Halász Alfrédnek saját zenekara és negyven tagból álló társulata van, mellyel már szeptember elsején megkezdte működését.

— **Értesítők.** A perlaki áll. elemi iskolában Tóth Sándor igazgatósága alatt 13 tagból álló tanfőnöki tanács, a kisdudovadákat 3 óvónő vezeti. Az elemi iskolában 287 fiú és 276 lány iratkozott be, kik közül elégtelen eredményt 92 tanuló mutatott fel (17%). A tanulók között 17 beteg volt. A gazdasági ismételt iskolába 117 fiú és 94 lány járt. A három kisdudovoda létszáma

154 fiú és 133 lány. Az iskolának 1553 négyesbőg ölnyi falkolaja is van.

— **Utóhallás.** Dolanics János kristóffalvai lakos melyekben talált Péter Pál napján beletekinteni a pohárba s így bizony ittás állapotban bandukolt hazafelé este az egyik drávaszentmihályi koszmából. Csakhamar akad! azonban könyörületem jó barátja, aki Zselezsnyák János drávaszentmihályi lakos képeben azzal a szándékkal csatlakozott hozzá, hogy nehézkés állapotában támogatása s haza kísérje Kristóffalvára. Zselezsnyák azonban utközben visszaáll a helyzettel és az ittás Dolanics mellényének belsőszéből az ott elhelyezett vászonzacskót kivágta s a benné lévő 46 koronát magáévá tette. Zselezsnyák a bíróságnál fog számolni tetteért.

— **Gyujtogatás.** Mursics Menyhért felsődomborui lakos, hogy kárt okozzon haragosának, Bánek György falubelijének, meggyújtotta ennek szénáját, mely boglyában várta hazaszállítását. A tűz Báneknek körülbelül másfél métermázsza szénájál tette ily módon tönkre, amiért a bíróságnál feljelentette.

— **Nyilvános köszönet.** Özv. Salon Péterné a házat pusztító tüzeset alkalmából a helybeli tűzoltóegyesületnek 50 K-t volt szives adományozni, amiért a tűzoltóság elnöksége köszönetet mond.

— **Kolera.** Olaszországban úgy látszik, komoly és aggasztó lehet a kolera-veszedelem, úgy hogy a belügyminiszter indokoltak találta a legerélyesebb óvintézkedések elrendelését mindazokkal szemben, akik Olaszországból érkeznek. Már megtervezett erre vonatkozólag a belügyminiszter rendelete, amely azzal indokolja meg a szigorú eljárást, hogy több oldalról nyeri értesítések szerint Olaszországban nagyobb mértékben fordultak elő koleraesetek, amelyek itt-bitt halmozódnak, miért is szükségessé válik, hogy minden Olaszországból ideérkező utas az eljárásnak megfelelően feltartóztatassék érkezési helyén és öt napig megfigyelés alá helyeztessék. Hasonló rendelet kaptak az összes vasutisintézmények is. A miniszter ezzel Olaszországot hivatalos jelentések híjában nem deklarálja meg kolera-veszedélyesnek és az intézkedés ném is jelenti a határozlatot, csupán a szükséges óvakodást, nehogy a veszedelem határainkra is átsapjon.

— **Lopás.** Leitner Odón helybeli lakos kárára a napokban annak udvarából, kocsijáról nagyobb értékű különféle kocszi szerzőmokat s egyéb tárgyakat elemeltek. A tulajdonos feljelentése a nyomozás csendőrség részéről megindul, de eddig eredménytelenül. A nyomozás azonban folyamatban van.

— **A tüdővész áldozatai.** A belügyminiszter jelentése szerint ez év január havában tüdővészben elhalt 6338 egyén. Ebből a számból Zalavármegyére 130 halott esik; az egész Dunántúlra 869 A kimutatás szerint a mi vármegyénk az elhunytakból a legnagyobb százzalékkal (18) van megterhelve. 12 vármegye közül magára Zalamegyének a halálozási esetek majdnem ötdörszé jut. Borzasztó aránytalanság!

— **A csáktornyai kereskedő ifjak önképző egylete által folyó hó 2-án rendezett nyári mulatságon a következők fizettek felül:**

dr. Isóó Viktor 9 kor; Hajas József, Marsano Vilmos 5—5 kor; Kulesár Arthur (Varasd), Kreutz Lipót 4—4 kor; Neumann Vilmos, Benedikt Béla, Neumann Mór (Vizszentgyörgy) 3—3 kor; Baumsteiger Samu, Deutsch Béla, N. N., Schléssinger Mór, dr. László Béla, Kayser Lajos, Strausz Sándor, Földes Marci, dr. Hidvégi Miksa, Zrínyi Viktor, Gerstmann Lipót, Mayer Hermann, Zrínyi Károly Simon Lajos, Heinrich Miksa, Dénes Béla, Strahia,

Ferenc 2—2 kor; dr. Kovácsics Ferenc, Polyák Mátyas, Ruesz Ferenc N. N., Gráner Henrik, Neumann Feri, Nemeth Lajos (Násice), Hoffmann Ignác, Káffer Rezső, Heinrich Mór, dr. Abay János, Kusler főhadnagy, Góhás kapitány, ifj. Preinecz Miklós, Ssekely Vilmos, Bráz Jenő, Kovácsics József, Salner Hermann, Tax hadnagy, N. N., Petrics Viktor, Nagy N. (Vizszentgyörgy), Molnár György, Prostenik Gusztáv, Strausz Miksa, Pogány Ernő, Szalay József, Szilágyi György, Scheiber Mór, Domján József, dr. Vizekelti Árpád, Novák N., Antauer N., Ruzsicska N. Örmester, Csutko József, Halász Nándor, Simon József, Sáfán József 1—1 kor; Halász Manó (A. Lendva), Harmat Sándor 50—50 fillért.

Úgy a felfűtőzőknek, valamint a világposta. levelezőlapok és konfettik eladása körül buzgólkodó hölgyeknek szives fáradozásukért ezúton mond halás köszönetet az elnökség.

— **Botörés.** Mig Jánosics János nyirestvályi lakos családjával kukoricaföldjén kapált, azáltal üresen hagyott lakását két gyümölcshegyi lakos feltörte. A két atyafi kényelmesen végezhetett dolgát, mert senki abban őket nem zavarta. El is vittek mindent, amit elvihettek. Magukkal vittek készpénzt, órát láncot és husféleket is. A legerdekesebb a dologban, hogy a tolvaj apja, míg fia a lopott portékát összehararsította a közeli erdőben lesben állott. A tetteseket letartóztatták.

— **Budapest legnagyobb maganpalotája** lesz a Generali épülete. Erről a budapesti „Az Est” a napokban a következőköt írta: A Generali tiszti általános biztosi társulat megvette a Mária Valéria-u. 19. szám alatti Heinrich téle házat, úgy hogy most egy tömben 6 ház felett rendelkezik; mert az övé az Eötvös-ter 1. sz. a. és 2. sz. a., a Ferenc József-ter 2. sz. a. és a Dorottya-u. 14. sz. a., 12. sz. a. és 10. sz. alatti házak. Ez a tömb együtvéve 1506 ölnyi terület és 5 1/2 millió korona értéket képvisel. A társulat ezen a nagy telken egy egységes intézeti palotát kíván felépíteni és pedig úgy, hogy előbb lebontatja az Eötvös-ter 2. sz. a. és Dorottya-utca 14. sz. alatti lévő feltömböt, azt felépíti, azután lebontásra és felépítésre kerül a tömb másik fele, úgy hogy körülbelül 8—9 év alatt el fog készülni az a díszes palota, amelynél nagyobb magánkézben Budapesten alig lesz. Az első lebontást a társulat 1914 év november havában fogja megkezdeni. Az új épületben el lesznek helyezve a Generali irodái 400-nál több tisztviselővel, továbbá a Magyar jég- és vízszobitósító r.-t., az Eisö o. ált. baleset ellen biztosi-társaság, a Minerva áll. biztosi-t r.-t., az Universale áll. népbiztosi-társulat, az Európai utpodgyászbiztosi-t r.-t. és a Bizalmi bank r. t., úgy hogy ebben az épületben több mint 600 tisztviselő fog működni.

— **Tolvaiás.** Belicáról beérkezett tudósítás szerint a napokban Schwarz István, Csemerek István és Vidovics Pál oltani lakosok épületeiből egy időben nagyobb mennyiségű értékekkel loptak el. A csendőrség nyomozása a tettest egy belicai lakos személyében a büntelbírósnak már átszolgáltatta.

— **Tolvajok.** Híres Benedek drávhadi korcsmarósi is meglátogatták a tolvajok. Hiába zárta el magánosan álló jégvermét, mégis hozzá lérték az abban elhelyezett busneműhez. A csendőrség a varasdi illetőségű tetteseket kiderítette, akik mint odaváló molnárok a helyi viszonyok felől nagyon is tájékozottak voltak.

— **Tizenket év hosszú** jók ennyi óta szolgálja a magyar háziasszonyokat a HÁZTARTÁS Generációkat nevelt háziasszagra, praktikus házi nevelésre és mindenkor jó tanácsadója, volt a magyar háziasszonyok. Ötven rovatában csak hasznos, tanulságos dolog van, de van szórakoztató és mulatózó is. A divat, kézimunka, konyha, befőzés, gazdaság, baromfi, szőlészet, méhészet, hasznos tudnivaló, lakás, gyermek, egészség, szépségrovatokat Urainé Hentallier Lilly szerkesztésében a legkíválóbb szakértők vezetik. A lap évi előfizetési ára mindössze 12 korona. Alkalmaitanokok jegyzék, jelkészek, tanítók 8 koronáért kapják. Ingyenes mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal (Budapest, VII. Thököly-ut 162).

— **Kérem.** Dr. Ez Bucár zágrábi Janár (Zágráb, Josipovac 19 sz.) a Muraközben lefolyt reformáció és ellenreformáció történetével foglalkozván, e helyen kéri e lap tisztelt olvasóit, hogy ha a fenti dologra néve egyes plebániák székhelyein adatok találhatnának, vagy pedig Luter és Kalvin hitűllőkre vonatkozó dolgok énének a nép között, úgy sziveskedjenek azt vele közölni. Esetleg megnevezni a helyet, munkát, melyek a Muraközben lefolyt reformáció és ellenreformáció történetét tárgyalták.

— **Gyufamonopólium.** A szacharin-monopólium után máris egy új követelt adójavaslat benyújtására készül a pénzügyminiszter. Az új monopólium a gyulát teszi állami egyedárúság tárgyává és természetesen a mainál jóval drágábbá. A pénzügyminiszter által már elkészített javaslat megengedi, hogy az egyedárúság magánvállalkozónak adassék bérbe. Egyébként teljesen azonos rendelkezésekkel tartalmaz, mint az osztrák javaslat. A kormány azt hiszi, hogy a monopólium tíz millió koronával fogja gyarapítani az állami bevételeket.

— **Eladó díszcserjék.** 3 drh. babérfa (Laurus nobilis), 2 darab Ivenimus, 1 drh. fehér és 1 drh. piros oleánder szabad kézből eladó Bővebbel Martincsevic Julcsa áll. övönél Csáktornyán.

— **Vasárnapi Ujság.** olvasniálókban egyaránt nagy tömeget adja a hecos közleményeknek. Költevényeket hoz e szám Dulka Ákosról és Mezey Sándortól, eredeti regényt Zsoldos Lászlótól, novellát Oláh Gáboról, azonkívül a Reznós című fordított regényt. Dr. Takáts Sándor a körmenői parókát ír sok szép képpel illusztrált közleményt. Mészáros Gyula, a kiváló magyar utazó keleti-útjához közli, tárcát fényképfelvételeivel, illusztrálva. Képeket közöl még e szám az európai körpörölésről, Londonból a koronázási ünnepek lezajlása utánról, a cseksézi kastély égersől stb. tárcáikk a hétről s a rendes heti rovatok. Előfizetési ára negyedeve 60 korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.)

— **Elvezető fiú.** Jelenics János sikelnéma 27 esztendő s fiú, ezelőtt mintegy 3 héttel apjának Jelenics Lőrinc drávaszentiványi lakosnak házából eltávozott és azóta nyoma veszt. Termete közepes, arca barna és megnyúlt, járása nehézkés. Tarka, ing, fehér lábravaló, karima nélküli szalmakalap volt rajta. Utoljára a Murakirály felé vezető úton látták. A kik látták, kéretnek erről a csáktornyai vidéki körjegyzőséget értesíteni.

— **Szobátüz.** Kristóffalvan Horvát Bertalané lakásán tűz támadt m. hó 29-én, amelyet azonban csakhamar elnyomtak. A tűz Horváté gondallanságából lakosokájában keltetkezett. A rövid ideig tartó tűz csak kevés kárt okozott.

Nyilvános köszönet.

Elmúltszathatallan kötelességet teljesíttek, amidőn a csáktornyai, az uradalmi, felsőpusztai, drávanagyfalui, drávaszentmihályi, szászkói és szentiljonai tűzoltó-egyesületeknek, valamint az összes, a tűzoltásnál segédzőknek s a helybeli ulánus helyőrségnek, önfeláldozó buzgó fáradozásukért m. f. hó 9-én telepemen kiűtött tüvész alkalmából kifejtettek halás köszönetemet nyilvánítottam.

Csáktornyai, 1911. július 12.

Özv. Salon Péterné.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csakrtornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatakom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prisplatnik čina je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvrti let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fai računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Navuki za gazde.

Od branja sada. Sada najbolje, ako s rukom beremo doli iz dreva. Zbog toga moramo inati jednu dvostrukoj lojtru, jer ako teške lojtre prislonimo k drēvu, ove lahko oraniju ovo. S čapom ili pak stepati je ne dobro sada, jer se na hitroma zgnojli. Najprije se na odspodnjih kitah hapimo brati i samo tak idemo više

Sadovno drēvo vnoغو veseleše raste i vnoغو bolje rodi, ako se s sajami obsipava; najmre nekoliko koračajov od dreva se napravi oko drēva mali jarek, te se nutri, kak je drēvo jako, više ali menje sajah siplje, na koje se onda zemlja nameće i zaleje se s vodom. To isto svako ljeto mo ramo opetuvati.

Napajanje konjov. Konj si vnoغو bolje zebra u vodi, kak človek. Vnogoput se pripeli, da konji nečuju piti vodu, koju smo mi za bezfalnje našli. Konji najradje imaju iz ne jako glibokog zdenca i takvih rekah vodu, koje po šodru tečuju. Poleg gnoja zdenčov voda je ne zdrava tak samo i močvarnatu vodu onda damo, konjom da drugu nemamo. Ako bi voda jako mrzila bila, tak nju ostavimo malo na suncu, da se slopi. Najbolša je 5—10 R. gradušov voda. Ako su konji vrući, tak njim nigdar nasmemo taki dati piti, nego da se odehneju. Ako pak bi nas sila tirala, tak hitimo nutri u vodu seno ili slamu, koja pripreći hitro gutanje. Da kuliku pijuju konji, na to je sa uticanjem tak vreme kak i hrana. Zelena krma vnoغو vode ima, pak zato konji menje pijuju, a u ljetu, kad jako svičaju, više vode nucuju.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu novim fortalju predplate zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Zahvalnost.** Jedna nemška poslovice (prirčtje) se na hrvatskim tak glasi: »Koj sebe na imanje človečanstva žrtvova, onoga od dobre zahvalnosti poštuje.« Ovo smo mi čulili i vidli u minucem nedelju, tojest juliuš 9-ga dana v noći, kada je naše život i naše imanje u najvećim pogibelju stalo. Pri onim strahovitim ognju, koj je našemu človekdrugu skorom sve uništil, mi smo, hvala gospodinu Bogu od takve nesreće obranjeni bili. Ali to samo poštuvanim grofovskim i fešđustafafiskim ljubeznim človekdrugim moremo zahvaliti, koji su najprije bili svojimi špricalkami na lice mesto, i marljivo, ober človečje jakosti delali i branili su sve, kaj je samo moguće bilo. Mi samo naše najsrdačneše zahvalnosti moremo ovdje na glas dati onim, koji su naše život i naše milost stane onu noć od nesreće oslobodili. Svemoguć gospodin Bog nek njim plati truda na ovi zemlji. Csakrtornya, 1911. juliuš mesec 10-ga. Od Kossuth Lajos- i Vaspalya-ulice više stanovnici.

— **Vjenčanje.** Beszterczy Gabor od mjestne državne preparandije gospodarstveni profesor je jučer pred podne ob 9 uri držal svoje vjenčanje s Todor Margit gospodjecom u farnoj cirkvi

— **Julialiuš.** Katorsko vatrogasno društvo je 2-ga ovoga meseca lépo i veselo zabavo imalo, na korist svoje društvene kasse, za cil vatrogasnih sredstvah Na zabavi su izvan mnozine domaćih podupira-

teljov još i više intelligentija iz okolice i člani susednih društvah prisutni bili.

Arangjeranje i osebnjuo veliki red dići naobraženost članov ovoga staroga društva, radi česa je nekoje vesele zabavnike već zorja pozdravila, kada su na lépe pote magjarske čardaše plesali, a naši dični trikolori pako su visoko plehatali vu čerlenem, vugodnom jutro. Red, subordinacia i pristojno ponašanje prama svojem poglavarom, je buduće zrok, da ne samo s materialnim dohodkom, nego i iz moralnim dobičkom, ove lépe zabave, more društvo vu svem zadovoljno biti.

— **Premještenje.** Kr. ug. ministar od školske poslov je Lettinger Koruēlia somolnoku državnu pjestovaliste voditeljicu na Ligetvar, Hladlovsky Ilona ligetvarsku državnu pjestovaliste voditeljicu pak na Šomognajbajom premjestil.

— **Preučeće pošte.** U mjestni pošta i brzovaj uredu je juniuš 28-ga dana bilo uredovno preuzemenje. Onda je Muzikar Ferenc tapoicaiski poštaglavar prek vzel na privremenu mjestni pošti vodjenje od Horvath Antal nadzornika, kojega je trgovački ministar na Péc premjestil.

— **Desetgodišnje ročište.** Oni dijaki, koji su pred deset let, tojest u 1901. godinu vu mjestni kr. preparandiji učiteljskoga egzamena podložili, su tekutećeg meseca 3-ga dana u Csakrtornja skupadošli. Izmedju 16 svršene dijake su 7 skupa došli na ročište; i to Moravec Imre, Karner Agošt, Tomori Lajos, Trebiczy Josef, Gasparič Endre, Iliuš Šandor i Srey Gjörgj. Pet dijaki su ne došli na ročište. U preparandiji su skupa došli, gde su sednicu držali, na kojoj je i

Od kraljskevežbanje.

1877—1911.

Pisali smo večkrat u naših novin, u »Medjimurje« od kraljskevežbanje, iliti od soldačke manövre. Vezda, kada u dobi tečuju stropkoiške kraljskevežbanje pripravljenji, na koje četiri vojne sbore, sveskupa više kak stoosemdesetjezer soldate okupiju, ne bude možđi bez koristi pred naše poštuване čitatelje, ako čemo nekaj pisati od vekše soldačke manövre, koji su se u našim orsagu u zadnjem vremenah obdržavali.

U zadnjim trinajst godinu vu Magjars kim orsagu su samo trikrat ostali kraljski manövri. Prvic 1898. september mesec 10 ga, kada se je ona grozna genška tragēdia pripetila, da su našu ljubaznu, dobru i nezaboravanu Eržebet kraljicu vmorili. Onda bi u Sepeššegu moralo biti manöver, nego u zadnjim trenutku odpuhnuhli su čelu soldičku paradu. Drugoć okoli Papa (Vesprēmvarmegjija) varaša su hoteli manövra soovati, nego gledeć na deždjeno vrhne, kralj je već na prvim dano dal odpuhnuti. Tretjega manövra, koji je zaostal, u lausko leto bi morali ob-

državati na Stropkó, nego med konje se je nekakov beteg rezširil, i zato su ga na ljetos, na jesen překdeli.

Znameniti je bil on manöver, kojega su u 1877. godinu držali okoli Kaša (Zemplénvarmegjije) varaša, kada je pri prvim kraljskim obedu Albrecht nadvojvoda na ruskoga cara i na njegovu vojsku, kakti vjeren savezni drugo čestitku rekel, koju je s ovemi nemški reči počmel: — Ja gratulēram, turci su uništenji!

Čestitka je gorostasnoga pozornosta zrokuvala, čim bolje, ar za neštere ure telegram je onoga javljenja donesel, da Osman baša plevnaiski vitez je ruske soldate grdo zbil. Turski soldački ataše je za čestitkom demonstrativno odmah ostavil kraljskoga stola.

U 1881. godinu je mežkóvešđ-miškolcski manöver bil, pri kojim su od 4-ga i 6-ga vojnoga sbora soldati nazoćni bili. Četvrtoga vojnoga sbora je baruo Edelsheim-Gyulay Lipot, a šestoga pako Mariašsy Jinoš podmaršal vodil. Pri vežbanju je Mariašsy podmaršal, koj je u 1848. godinu vitez bil, Edelsheim baruna zbil i za vježbanjem su se ovi dvé vojdi tak posvadili, da su na

dvoboj (duel) išli. Duelliranje je tak krvavo bilo da je baruo Edelsheim-Gyulay skorom umrl.

Za tim je kralj u 1887. augustuš 7-ga u Njitri držal domobranksko vježbanje, već september 9-ga konjaničko vježbanje u Csakrtornya, september 11. i 20-ga pak je nazoćen bil u Töketerebušu, dotično u Déva. Ovdje je 6. i 12. brojni vojni sbor držal manövra. U 1888. godinu je kralj nazoćen bil u Belovaru, gde je 7. vojni sbor imal vježbanje. Izvun kralja na ovim manövru je i Rudolf priestolonasljednik i pokojni Edvard englezki kralj, onda još waleski vojvoda nazoćen bil. U 1891. su u njitramegjeiskim Galgocu i u erđeljskim Besterce držali kraljskevežbanje.

U 1892. leto su u Pecu držali kraljskoga manövra i ov manöver je od loga glasoviti, da su ovdje od budapeštinskoga 32-ga hiznoga regementa trudni pričuvajiki pri svećani provodi nepriliku napravili, na kaj su čeloga regementa iz kaštige u Plevlje (Bosnia) premjestili i nje samo u 1896. nazaj spravili na Budapešt.

U 1893. je bilo obdržavano glasoviti kósegski (Vašvarmegjija) manöver, gde su

Zrinyi Karoly direktor, nazočen bil, onda su svetu mešu imali, odkuda su na groblje išli, gde su negdašnjomu pajašu, Palinkas Lajošu groblje okinčili. Viena je Trebiczy Jozef učitelj naložil na grob s lepim govorom. Učitelji budu poslie 10 godine opet skupa došli i Palinkas Lajošu na občetrošak grobnoga spomenika postavili.

— **Prošnja.** Baveći se proučavanjem povijesti reformacije i protureformacije u Medjumurju, slobodan sam Vas poslušani čitatelji, zamoliti, da mi javite ako imade što u Vašem kraju, u Vašoj župi, u župnoj crkvi napose, što bi bilo zanimljivo proučiti, čuti ili vidjeti, i dali se je što sačuvalo o Luteranima i Calvinima u narodnoj tradiciji ili među tamošnjim narodom uopće. Pošto kanim o tom pokretu izdati posebnu raspravu, naumio sam eventualno i osobno posjetiti ota mjesta, gdje bi u tom pogledu i štogod saznati mogao. Zanima me naravno, ako se je sačuvalo i koja hrv. protest. knjiga, glagolicom, ćirilicom ili latinicom, ili kakovi stari spisi, koji bi se ticali povijesti reformacije i protureformacije u Medjumurju. Zahvaljujući Vam se već unaprijed za svaki savjet ili obavijest bilježim se sa štovanjem Prof. Dr. Fr. Bučar, Zagreb, Josipovac br. 19.

— **Viovljeni zverokradica.** U minucem mesec 29-ga dana v jutro za ran mišavarski žandar spazili su Klobučarić Jozef delejšekoga zverokradica, kada je u blizini grofovske šumi na zviere busiju držal. Da je Klobučarić spazil žandare, oružje je zdignul na Gorišaki žandara, nego ov je prekratil pucanje, na zverokradica je strelil, ali bezuspješno; na kaj je Klobučarić skočil. Žandar za njega išel, i okoli polдне ga je viovil i na Csakornja nutri tiral.

— **Imepomgarenje.** Kr. ug. ministar od nutrašnje poslov je dopustil, da malodoban Habetler Ferenc csakornjajski stanovnik svoju obiteljsku ime na »Halmoš« magjarizira.

— **Zima u ljeti.** U Felsővišsou za gorostasne vrutine je luft na 8 Celsiusu gradeše dotistupil. Na snježnice pada snieg. Na Felsővišsou pako uvijek mrzla kiša pada. U nesterog hizi ljudi kuriju.

— **Jednomu stosedemnajst godišnjomu človeku smrt.** Julius mesec 6-ga dana je umrl u Samoškrassou (Satmar-

varmegija) Reich Izak tamošnji stanovnik, koj je stosedemnajst let živel. Negda je ov človek rabiner bil. Reich je četiri supruge imel, njegva četerta žena je u minucem ljetu umrla u svoji 93 godišnji dobi. Pokojni starac je jako bogat človek bil; glasovito knjižnicu je imel.

— **Smrtna nesreća u melinu.** Frankfurter Lipót fabrikazajski talmudista je u Matésalka varasu u jednim mešinu svojega noža hotel brusiti na mašinskim remenu. Ali remen ga je na hitroma vlovil i mašina na falate nesretnoga človeka strgnula.

— **Pronjevjereni notariuš.** Manašsy Aladar samoujvar-németski notariuš je dvajstijezer korune pronevjeril, više vekslina patvoril i skočil. Tak misliju, da je Manašsy na Budapešt bjezal. Vežda ga u glavnim varasu detektivni išeju.

— **Veliki potres na Alföldu.** U našim lepim orsagu, med Duna i Tisa ričke je u minucem mesec 18-ga dana vu noći potres bil, kaj je stanovnike jako u bies doneslo. Ali on potres, koj je u minucem sobotu v noći bil, je ne samo veliko splašenost, nego i više milijun kvara zrokuval. Od tresenje jakosti je i vezda u Keckemét varasu bilo, i vu ovim, lepim, cvetujućim varasu su više obće — i privatne stane za ništa ostali. Potres je od sjeverae — proti južne strane bilo, i ne smo na Keckemétu na okolici, nego i prek Dunaja, u Vespém, Vas, Tolna i u Somogjvarmegiji je ovu staru zemlju postepala. Bože moj, kakvi bies je moglo biti med ljudsiva! U Keckemétu julius 8-ga dana v noći, u 2 uri i 10 minuti se je zemlja stepala; u varasu su se skorom sve zidanice pokvarili. Dimnjaki su se doli srusili, stvari od mesta se genuli, vure na steni postali. Više hiže su se tak pokvarili, da ne moći nutri stanovati, jer se moći bojati, da skupa se sršuju. Od varaske hiže su se stene tak pokvarili, da činovnici su ne mogli drugi dan u ured iti. U varasu stanjući soldati med rusevine veliko delo imaju. U velikim strahu su više zene omedele, jeden muž i jedna žena obnorela; a jedno 9 godine staro dète pak se je na težkoma oranilo. Kvar je više milijun. Ov veliki potres je ne samo u Keckemétu, nego i na više mestah trajal. I to: u Budapešt, Nagykörös, Cegléd, Kaloča, Kiskunféleg-

haza, Sabadka, Seged, Monor, Úllő, i na magjarskim Alföldu na više mestah. Potres je bil onu noć još i u Beču, Pola i Velence varasih, ali ovdje je nikakvoga kvara ne zrokuval.

— **Kralj u Ischlu.** Njegovo Veličanstvo Ferencz Jozef magjarski kralj je julius 8-ga dana v jutro iz lainske Hermes-ville na automobilu na kolodvor išel, i odonut ob 8 uri na ljetovanje u Ischl putuval. Kralj je poslie podne ob poldrugi uri dolazil u Ischl i Leitner načelnik je kralja na kolodvoru pozdravil.

— **Ogenj.** U minucem nedelju, tojest julius 9-ga dana v noći okoli 11 ure je u Csakornja varasu strahoviti ogenj pustošil. Naime polek novoga puta (put k željeznici) stoji Salon Péter udovčina postojbina, koja je puna s gradjama. Netko je od ove postojbine jednu stran vužgal i na hitroma je celo mesto u plamnu stalo. Od postojbine stane su sve zgoarele, i veliko, teško delo su imeli vatrogasci, dok su mogli ognja sgasiti, i na postojbinih ležecu zidanicu braniti. Kvar je više jezero kurun. Na postojbini ležeći stani su ojeguravani bili.

— **Iznikjeni dečko.** Jelenić Janoš gluheni 27 godišnji momak, je pred tremi tjedni od svojega oca Jelenić Lőrinc dravštivanskoga stanovnika hiže otišel i od onda izniknul. Njegov uzrast je srednji, obraz barnasti i dugovati, hod mu je težki. Pisanu robaču, béle gaće i bez okrajah slamnatoga škrljaka je na sebe imel. Zadnji su ga prama Murakiralju na putu vidil. Koji su ga vidil, prosuju se, da nek daju od toga javljenje k Csakornja-okolični notariušiji.

— **Smrtno muhagizenje.** Korda Jozef od lipipaiske državne gradjanske i višeše trgovačke škole direktora je julius 1-ga dana na desni ruci jedna ogitana muha vgrizla; drugi den već je cela ruka otečena bila, na kaj je direktor k sebi dal zvati dr. Masnjik Marton špitalskoga nadličnika, koj je odmah ustanovil, da od muhe gizenje je krvogitavanje zrokuvalo. Julius 5-ga dana su direktora opererali, nikaj je ne hasnilo, ar drugi den, u četvrtak je ov 48 godišnji vriedan človek umrl.

— **Stodeset godine stari ženi smrt.** Kozma G.örgja udovica u Bajcu (Zalavarme-

140 jezer soldati bili, i to: 2-gi bečki, 3-ji grazski, 5-i pozonjski i 13-i zagrebacki; vojni sbor. Od južnoga vojnoga sbora voditelj je bil Rheinländer barun general topništva, a od sjevernoga vojnoga sbora pako barun Schönfeld konjanički general. Rheinländer je Schönfelda pri ovim manövrü zbil. Izvun kralja nazočni su bili Vilmoš nemški cesar, Albert saski kralj, Arthur connaughtski vojvoda i Lipot bavarski vojvoda. Jako je lépo bilo ovdje videti to, kada je Vilmoš nemški cesar svojega husarregementa, debrecenskoga 7-ga husarregementa na jurisanje vodil proti prvoga cesardragoner regementa. Pred kösegekoga velikoga manövrü je september 9-ga dana u Borošsebešu bil kraljskimanövrer s 7-mim temešvarskim vojnim sborom.

1894. leto september 14-ga se je počmel balassagjarmatski manövrer; koj je črez četiri dane trajal, i gde su kralja s velikom paradom i s oduševljenjem prijeli. Nograd-varmegija je ovdje pokazala, kaj znaju magjari napravili onda, kada med njih dojde najprvešji magjarski človek: kralj. Ov manövrer, za radi velike suše, je na skoroma opravil. Iz Miskolca su na osobnivlakti spravili

vu lagvah dobru vodu za 80 jezer soldate. Ovdje je Lobkovitz Rudolf vojvoda vodil 4-ga, a madi Kovač G.örgji general topništva 6-ga vojnoga sbora. Madi Kovač general, premda da se mu je noga sključila, i ne je mogel jahati, nego iz kočije je svojega vojnoga sbora vodil, ipak je Lobkovitza posteno zbil.

Balassagjarmatski manövrer je svakomu, koj je samo tam mogel biti, u srce bilo, i s ljubavjom misli na ono. Varmegija je takvo parada i svečanost kazala, da se je i kralju dopalo, i brčas nebude i on nigdar to pozabil. Iz 25 člana je bil jeden sviétli banderium, kojega je Zubović Fedor kapitan vodil.

Drugi dan je kralj od Nograd i od sedne varmegije sudbene oblasti prijel. Ovdje se je pripetilo, da je grof Degenfeld Lajos Nograd varmegijski veliki zupan u neprijliki kralja za »Presvjelti moj gospon« tituléral. Polek njega je stal gömörski veliki zupan, koj je neopazivo cukaval Degenfeldovu mentenicu, na kaj je ov hitroma popravil prve réče na »veličanstvi« moj gospon. Kralj se je na to krotko smejal.

Glavna ratna stan je na pitvarciskim

visini bila. Kralj je na sve imal brigu, i najmenije falinge, ali pak zanemarenje je odmah spazil. Od šestoga vojnoga sbora od jedne kassaiske baterie kapitan, kada je kralja spazil, svjetiljkagroznicu je dobil i premda tomu, da je k loženje pripravljenomu štuku jahal, jeden husaršvadron se je približival, pozabil je kapitan cerleno zastavu vantaknuti kre štuka. Kralj je nemški na njega kričal: — Gospon kapitan, ne vidiju, da dojde konjanictvo?

I stém srdito je na konja vudril i k Albrecht nadvojvodu jahal. Nadvojvoda je onda, kakti 79 godišnji soldat zadnjič bil pri manövrü. Na konja je komaj mogel stari maršal gori se sežti i zato na Balassagjarmatu su ga dvé juki kanonerpodoficieri zdignil u konjsko sedlo, a k tomu su ga još s remenemi k konju prevezali rano tak, kak 80 godišnjoga grof Radetzky maršala u 1848. u novarraskim boju.

Jako je zanimivi bil on manövrer, kojega su u 1895. okoli Bauffyjunjada držali. Pri ovim vježbanju je 7-ga vojnoga sbora Waldattlen general topništva, a 12-ga nagjebenskoga vojnoga sbora pako glasoviti Galgóczy

gija) je u svojoj 110. godini dobi umrila. Stara žena se je u 1801 godinu rodila u slobodan ratu, to jest u 1848. godinu, već je odrasle dece imala i sada ih je 65 članu — dece, vnuci i prevnuci stoji familia. Najmlađe dete je Gjörgj, koj je 1874. godine. Mari. Stara žena je nigdar ne bila bolesna, i kada je svoju 50. godišnju vjencanje svekivala, još je gizdavo i veselo plesala do jutro. U seli su nju samo za »selo matu« zvali.

Iznikjeni marvegončinar. Dite-lian Janos »marvegončinar« je »julius« 6-ga dana u Sabadki van tiral na polje od Niči Janos vlastelina četirinaest rogata marve. Zar je još niti u keeno noć ne došel nazaj, tili se ga iskat, ali u celim hataru niti njega, niti pako marve su ne mogli najti. V jutro su »ipak tri marve napre došli, ali druge s marvegončarom skupa su izniknule. Sabadkisko redarstvo je izragu podiglo.

Manövri u Južnimmagjarskim orsagu i u Hrvatskim orsagu. »Zeit« zване bečke novine pišuju, da južnimmagjarski i hrvatorsagski konjanički manövri se budu augustus 19-ga dana pocmeli i do septem-ber mesec 5-ga trajali, pređi budu veliki vježbanji od Balatona na južnim brezuljku i kre Drave, na kojim budu i honved husa-ri nazožni.

Jedno selu u plamnu. U Laborcfo (Zemplénvarmegija) občini su deca med igranjem jedno hižu vužgali. Ogenj u velikim vetru se je na hitroma rezširil, tak, da pod kratko vreme je cela občina u plamnu alala. 74 hiže i čudaj krmé su se zgo-rele. Od sela stanovniki su na bližnjim Bodrog-közü pri žetvi bili, tak da su ne mogli ognja gasiti. Kvar je po prilici fertaljmilijun kurun. Od hiže su samo 1—2 bile osje-gu-ravane.

Ruska ratnoladja u Zari. Chiv-nelz zvana ruska štukkorveta je pod Vol-foff fregatkapitan, zapovjedništvo tekuceg meseca 8-ga dana poslie podne u Zari (Dal-macija) dolazila.

Velika toča. U Barosmegjejski Kur-ina občini je julius 7-ga dana velika toča padala. Toča je u seli sve obloke potrla.

Iz šestoga kata. U Budapeštu na Ferencz Jozef brezuljku jednu visoku zidanicu zidaju. Iz šestoga kata visine je u

minucem dneve Kuris Erzebet zvana 20 godišnja težakdivojka dohucnula i odmah umrila.

Ne pusti ministar. Od Zalavár-megije sudbena oblast je tristojezer kurun glasovala na letenjejsku i papašumegsko željeznicu stran, ali kr. ug. ministar od nit-rašje poslovtje toga saktjucka ne potvrdil.

Nesreća s puškom. Németh Imre 21 godišnji momak je u vöröckskim marofu jedno pištolu čistil. Med čišćenjem se je re-voiver, koj je nabit bil, puknul, i kuglja se je nepazljivomu momaku u celu zavrtelo. Némethia su s težkom ranom na kola u Aislendva spravili, gde ga je občinski liec-nik u dvorbu vzel.

Zgazili su ga kola. U Kamahaza občini se je u minucem ponedlek pred pol-dan ob 10 uri kobna nesreća pripetila. Mol-nar Ferenc (tamošnjemu stanovniku Farkaš zvani 24 godišnji momak je na jedni koli peska vozil. Na občinski, putu se je igral Gerebic Janošov 5 godišnji sin, koj je za kola bežal i gori se prihvatil. Na jedankrat je mali decec ravnoleže zgubil i tak nes-rečno opal iz kola pod kotače, da je teretna kola njemu črez glavu pređi isla. Mali de-cec je odmah umrl. Izragu je podigjena.

Orsački sajam bude julius mesec 28-ga dana u petek u Aislendva veliki občini.

Zgoreto dete. Polek Fejsőrajka na 10lloši pusti Németh Jozef birušu 7 go-dišnja dievojka se je gorisedela na komeu. Od žerjavke se je njoj oprava vužgala i mala dievojka je tak teške goreće rane tr-pele, da je drugi dan v noći med gorostasne muke umrila.

Čudnovato dete. U Nagikaniži jednomu obrtnikmeštru supruga je u minu-cem dneve dvojke rodila. Med ove diete je jedan četiri oke i dve usta imal. Čudnovato dete je samo neštare ure živel u svetu.

Umorstvo na Hegimagašu. Uze-lak Mihali iz hrvatskoga pripadjući 20 go-dišnji težak je u minucem četvrtku Kömivés Jozef 28 godišnjoga hegimagaškoga momaka s jednim nožom u črevo vpicil. Nesretni človek je za kratkoma umrl. Uzellaka su žandari k sudu odegnali.

podmarsal vodil. Kralj je pri Bartay Do-mokos »Knezu« stanovil. Prije toga je kralj u Kisellu jedni konjanički vježbanje, a za tim pako pri Zenti na Tisi jedno konjaničko okupatnu vježbanju pogledal.

Znameniti je bil i on manöver, kojega su u 1897. godinu u Tata obdržavali, na kojim su 75 jezer soldati bili, i to 5-ga po-žonjskoga vojnoga sbora je Frigjes nadvoj-vođa vodil profi 4-ga budapeštanskoga voj-noga sbora, kojemu je nadvoditelj Lobkovitz Rudolf vojvoda bil. Na ovim manövrü je i Vilmos nemski cesar nazočen bil, i s kraljom skupa je pri pokojnomu Esterhazy Ferenc grofu stanuvil.

1898. september 2-ga su u Buziašu dr-žali kraljskovježbanje, gde su 7. temesvarski i 12. erdejski vojni sbori jedan drugomu naproti bili. Za njega bi moral dođti löčeiški manöver, september 12-ga, nego ov. za radi kraljičine smrti, je zaostal. 1899. september 9-ga bi moral biti papaški konjanički ma-növer, ali kralj za radi dugotrajne kiše je doljopolinil.

1901. godinu september 12-ga je u Dolnji Miholjacu bil manöver, na kojim je i

Ferdinand rumunjski priestolonasljednik na-zočen bil. 1902. leta na sarvarskim manövrü je i Vilmos nemski priestotonasljednik bil. U 1903. na Temesufalusu je bil veksi manöver, i na ovim su 45 jezer soldati bili. Za tem sredina septembra su kraj Chlopy (Galicija) varaša držali velikoga manövrü, kada je kralj Beck generalski stop glavaru na predlog onoga glasovitoga ratzapoveda vun dal. Za tem je došel vespřemski manöver 1908. september 10-ga, na kojim je i Ferenc Ferdinand priestotonasljednik nazočen bil i vezda v jesen, september 11-ga dana se počme stropkiški manöver, na kojim četiri vojni sbori, i to: 6. kassaiski, 10. przemyz-lejski, 11. lemberski i jedan kombinirani vojni sbor sve skupa po prilici 180 jezer soldatov će biti nazočen. Južnoga vojnoga sbora bude Frigjes nadvojvoda, a sjevernoga pako Franki Libor pješactvi general, vojska-nadzornik vodil. Na ovim manövrü budu pr-vice probali med vježbanjem na novoma pri-skrbljene devet različne veslane soldacke zrakoplove.

Očitovna zahvala.

Ne možem zapustiti onu dužnost, kada csaktornjaiski, csaktornjai grofovski, feleš-pustafaiski, dravanagifaluiski, dravasentmi-haljski, Szazkóiski i Szentlönaiski vatrogasni družtvi, kak nadalje mjestni ulanerski posadi i svi onim, koji su tekuceg meseca 9-ga, dana na moji postojbinu harajuci ogenjdo-godjaju svojim djelami, kaj je samo mo-guce bilo, branili, nek primijo za njive trude moje najvrteše zahvalnosti.

Csaktornya, 1911. julius 12-ga.

Salon Pétera udovica.

Nekaj za kratak čas.

Ruska subordinacija.

Vu ono vreme, kada ga telegrafa još ne bilo, su u velikom ruskom orsagu na određenih mestah turne podigli, od kojih su sa svakojačkemi farbami namazanemi deskami i zastavami javljenje predali. Pripetilo se je, da je car vu jeden distrikt Sibe-rije, telegrama poslal, koj je bez zamudka do Sibirienkoga hatara dospel. Ali tu se je premanjenje zlamenkah dotrglo, jer se je jeden turenski pazitelj s vutki napil i zas-pal. Kada se zbudi, opa zi strašnu pogrešku, napamet mu dojde kaucuka i strahota olov-natih rudah. Hitro je bil gotov sa odlukom i obesil se je na spinec turna.

Na sledećem turnu opazi strazan zlamenje.

— Vrag ga dusil — reče, kada gor skoči — to je hudo zlamenje, ali car zapo-veda. Za pet minuta je i on na visokom jarbolu visel. Zatém dojde tretji, četrti i takdalje do varoša Tobolski, gde je varaški zapoveditelj to obješenje zaključil.

Velikoga Frigyeša, nemskoga cesara, je neprijatelj pri varošu Kolin grdo zbuhal. Nekeje vreme posle ove velike bitke je ce-sar pri razgledu svojih truppalk, jednoga, od svojih vojniovk salno zapital:

— Prijatelj, vu koji krcini su te po čeli lak vdrapili?

— Poleg Kalua — odgovori vojnuk bez straha — gde je vašo veličanstvo čeha plätilo.

— Servus bratec dragi! Kak si stvojom ženom, jeli je sparavna?

— I to kak. Da bi ja »napriliko jednu nogu zgubil hotela bi, da bi si nju s no-gom jednoga staroga stola namestil, kojega već hasnuvati nemremo.

Dobra želja.

Budapeštanski šnellcug li nek hladje spēgla — nego na tebi!

Dostigni te sreća, da te vu taboru za stoplin vu štuk pohasnujeju.

Sudec: Vi jednu dragocenu vuru nosite sobom, povećte, kaj je kostala.

Zatuženi: Prosim za oprost, da stém služiti nemrem, ar sem zabil popitati.

Papier à Cigarettes

ABADIE

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m-cent,	kör. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	20 20 —
Rozs	Hrz	14 80 —
Árpa	Ječmen	12 80 —
Zab	Zob	15 20 —
Kukorica	Kuruza suha	15 80 —
Fehér bab (u)	Grah beli	18 00 —
Sárga bab	„ žuti	15 00 —
Vegyes bab	„ zmėsán	14 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Tökmag	Košćice	22 00 —
Bükköny	Gráhorka	12 00 —

∴ Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ∴

≡ eredeti „OTTO“ motorok ≡

benzin-benzol-petrolin-szivogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzparoló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi
ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSAKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és
harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

Alábbi világhírű czégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivane, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók

∴ Régieket átcserél újra ∴

Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300 — 600 K.

Hecht Bankház Részvénytárs.
Budapest, Ferenciek-tere 6.

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, friss és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőrre tisztá sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség fenntartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

MARGIT-

CRÉME

az egyedüli szer, mely 5—6-szori használat után biztosan eltávolít a bőrreléket, pattanásokat, miteszt, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehéríti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tége/ye 1 kor. és 2 kor.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Csáktornyan: PETNŐ JENŐ gyógyszerárában.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. huszofogyasztó közönség b. tudomására adni, hogy az eddig megboldogult édesapam nevéen állott jöhrnevű

mészárszéket,

melynek különben is már évek hosszú sora óta vezetője voltam, átvettem és azt saját nevem alatt az eddigi szolid alapon tovább vezetem.

Amidőn további szíves pártfogásukat kérem, a legpontosabb kiszolgálásról előre is biztosíthatom.

Teljes tisztelettel

Meider Albert.

Egy egészen új, sárga festett, ::
bőrületes, bőrfedeles ::
:: egyfogatu ::

hintó

500 koronaért eladó
Gubay János, Legrad.

Tisztítsd csak

Globus

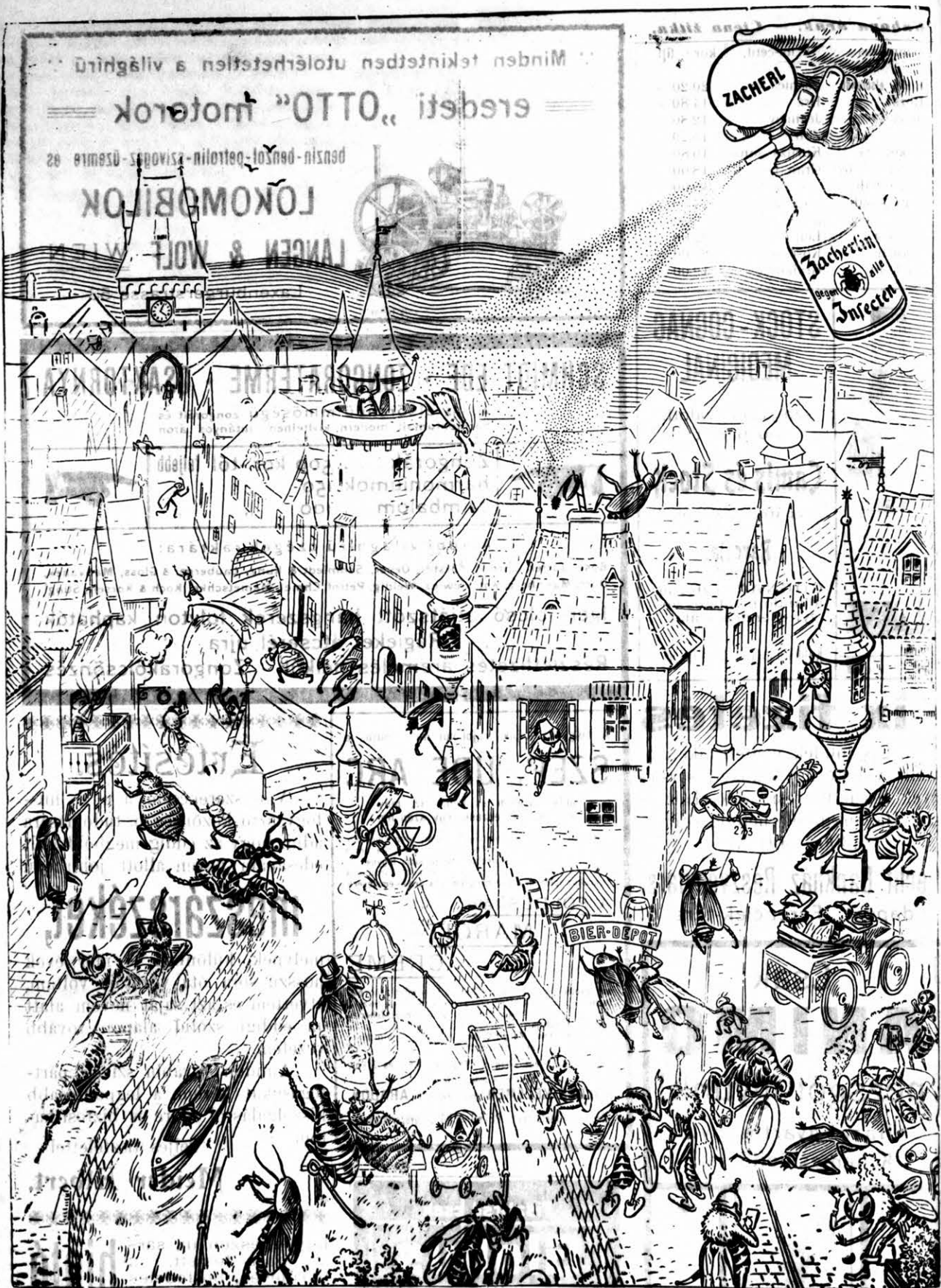
Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémisztítószeré

Csak
ANIMO
pezsgőt igyunk!

Hazai gyártmány!
Kellemes üdítő ital!

Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomtatékosan figyelmeztetünk, hogy utánaizoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodják, hogy pontosan ügyeljenek a »zacherlin« névre.

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevoje utólrétegetlen halaknál fogva közismert »ZACHERLINT« kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.
Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.